

MUNICIPIUL ARAD

310130 Arad - România - Bd. Revoluției nr. 75

Tel.+40-257-281850 Fax.+40-257-284744

www.primariaarad.ro

RAPORT DE ACTIVITATE

În vederea acordării plății indemnizației pentru titlul științific de doctor pe luna Martie 2025

1. Analizarea și studierea conceptului de design ecologic și modalitatea de implementare a acestuia în spațiile verzi urbane în contextul actual al ecologizării.

Designul ecologic reprezintă o filozofie de proiectare a spațiilor care urmărește armonizarea proceselor naturale cu cele antropice, având ca scop principal reducerea impactului negativ asupra mediului și optimizarea funcțională a ecosistemelor urbane. În contextul crizei climatice, urbanizării accelerate și degradării biodiversității, acest tip de design devine esențial în configurarea orașelor sustenabile.

Designul ecologic se bazează pe o serie de principii cheie:

- Interdependența sistemelor naturale și antropice – orice intervenție trebuie să țină cont de impactul asupra solului, apei, vegetației, faunei și climatului local;
- Utilizarea resurselor regenerabile și locale – pentru reducerea amprente de carbon și sprijinirea economiei circulare;
- Flexibilitatea și adaptabilitatea în timp – proiectele trebuie gândite astfel încât să poată evolua și să se regenereze odată cu mediul;
- Implicarea comunității locale – locuitorii trebuie să fie parte activă în procesul de proiectare, implementare și întreținere.

În context urban, designul ecologic se poate materializa prin:

- Amenajarea de zone verzi multifuncționale, care nu servesc doar scopuri estetice, ci și ecologice: reducerea poluării, absorbția apei pluviale, combaterea insulelor de căldură;
- Utilizarea vegetației autohtone și a speciilor rezistente la secetă, cu rol în reducerea consumului de apă și sprijinirea biodiversității locale;
- Integritatea infrastructurii albastre – fântâni cu circuit închis, canale de colectare naturală a apei, bălți urbane, grădini de ploaie;
- Crearea unor trasee educaționale și tematice în parcuri – care să educe publicul despre procesele naturale și importanța conservării;

- Utilizarea materialelor permeabile și reciclabile pentru alei, mobilier urban sau instalații de joacă, în locul betonului și plasticului convențional.

Exemple și bune practici internaționale

Hammarby Sjöstad, Stockholm – un cartier construit pe principii ecologice, unde toate elementele naturale (apa, energia, vegetația) sunt gestionate în ciclu închis, iar spațiile verzi au dublă funcție: de recreere și de filtrare biologică (Fig.1).

Fig. 1 Hammarby Sjöstad, Stockholm – un cartier construit pe principii ecologice

Groenendaal Park, Belgia – reamenajat prin reintroducerea vegetației indigene, reducerea suprafeței construite și instalarea unor sisteme de captare a apei pluviale.

Fig. 2 Groenendaal Park, Belgia

Aplicații practice în contextul arădean

Aradul are oportunități considerabile pentru aplicarea principiilor de design ecologic, în special în zona:

- Luncii Mureșului, unde se pot dezvolta trasee ecologice interpretative, zone de regenerare naturală și perdele forestiere tampon;
- Cartierelor densificate, unde pot fi realizate "insule ecologice de proximitate" – mici spații verzi cu rol educațional, senzorial și recreativ;
- Spațiilor abandonate sau neutilizate – foste platforme industriale care pot fi transformate în parcuri urbane cu funcții ecologice și sociale.

Recomandări pentru integrarea designului ecologic în administrația locală

- Introducerea criteriilor de sustenabilitate ecologică în toate proiectele noi de spații verzi;
- Instruirea personalului tehnic și a proiectanților cu privire la bunele practici de design ecologic;
- Elaborarea unui ghid local de design ecologic urban, adaptat specificului municipiului Arad;
- Stimularea participării cetățenilor la procesul de configurare a spațiilor verzi prin consultări publice și ateliere participative.

Bibliografie

1. Van der Ryn, S. & Cowan, S. (2007). *Ecological Design (10th Anniversary Edition)*. Washington, DC: Island Press.
2. European Commission (2023). *Green Infrastructure and Ecosystem Services*. Bruxelles: DG Environment.
3. UN-Habitat (2020). *Integrating Nature in Urban Planning: A Guide for City Leaders*. Nairobi.
4. Benedict, M. A. & McMahon, E. T. (2006). *Green Infrastructure: Linking Landscapes and Communities*. Island Press.
5. Spirn, A. W. (1984). *The Granite Garden: Urban Nature and Human Design*. Basic Books.
6. Tzoulas, K., et al. (2007). "Promoting Ecosystem and Human Health in Urban Areas Using Green Infrastructure: A Literature Review." *Landscape and Urban Planning*, 81(3), 167–178.
7. European Environment Agency (2022). *Urban Adaptation to Climate Change Using Green Infrastructure*.

2. Identificarea punctelor tari și a punctelor slabe, precum și a oportunităților și a amenințărilor în ceea ce privește posibilitatea de dezvoltare a spațiilor verzi urbane în Municipiul Arad.

PUNCTE TARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezența unui patrimoniu verde diversificat și istoric: parcuri mature precum Pădurice, Parcul Reconcilierii, scuaruri centrale care oferă un cadru valoros pentru reabilitare ecologică și reinterpretare peisagistică; ✓ Proximitatea Râului Mureș și a Luncii Mureșului – zonă cu potențial natural ridicat, ce poate deveni axa vertebrală a unei infrastructuri verzi-albastre conectate; ✓ Experiența acumulată în implementarea unor proiecte europene în domeniul ecologizării urbane (ex. regenerare urbană, piste de biciclete etc.), care pot fi extinse către spații verzi; ✓ Capacitatea tehnică și instituțională existentă la nivelul Primăriei Arad, cu personal implicat în administrarea spațiilor verzi și cu deschidere către inovație urbană.
PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa unei strategii integrate pentru dezvoltarea rețelei verzi urbane – spațiile verzi nu sunt conectate funcțional sau ecologic și nu există o viziune unitară la nivelul întregului oraș; ➤ Îmbătrânirea vegetației existente: în multe parcuri și aliniamente stradale, arborii sunt trecuți de vârful perioadei lor biologice, prezentând riscuri de siguranță și scădere a capacității ecosistemice; ➤ Deficit de spații verzi în cartierele periferice sau recent dezvoltate (ex. Micălaca, Grădiște, Subcetate), unde densitatea urbană nu este echilibrată de zone verzi de proximitate; ➤ Lipsa unor sisteme de irigație automatizate și eficiente în majoritatea parcurilor, ceea ce duce la o întreținere inegală și la vulnerabilitate în perioadele de secetă prelungită.
OPORTUNITĂȚI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Accesarea fondurilor europene și PNRR pentru proiecte de reabilitare verde, mobilitate sustenabilă și infrastructură rezilientă la schimbările climatice; ✓ Reabilitarea unor zone abandonate și reconversia funcțională (ex. fostele spații industriale, terenuri virane), care pot deveni parcuri urbane sau „zone de tranziție ecologică”; ✓ Utilizarea tehnologiei GIS și a bazelor de date digitale pentru monitorizarea arborilor, planificarea plantărilor și gestionarea resurselor verzi în mod eficient; ✓ Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri, universități și mediul privat pentru proiecte pilot, campanii de plantare sau întreținere participativă a spațiilor verzi.
AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Presiunea dezvoltărilor imobiliare asupra terenurilor verzi – în special în zonele în care nu există reglementări clare de protecție a spațiilor verzi sau rezervare a terenurilor pentru parcuri; ➤ Creșterea costurilor de întreținere și lipsa personalului specializat pentru lucrări complexe de arboricultură, regenerare ecologică sau design peisagistic; ➤ Vulnerabilitatea față de schimbările climatice – creșterea frecvenței valurilor de căldură, secetă și furtuni violente, care afectează rezistența vegetației și infrastructura din parcuri.

3. Conceperea, elaborarea și publicarea unor studii și eseuri în domeniul peisagistic privind evaluarea calității vizuale ale peisajelor urbane data de vegetația lemnoasă existentă în grădini publice, parcuri, scuaruri.

Peisajul urban este definit nu doar de arhitectura construită, ci și de compoziția vegetației care îl completează. Dintre toate componentele vegetale, vegetația lemnoasă – arbori și arbuști – joacă un rol esențial în conturarea imaginii vizuale și identitare a orașului. Aceasta influențează atât percepția estetică a spațiilor, cât și coeziunea peisajului, raportarea psihologică a locuitorilor la mediu și chiar valoarea culturală a diferitelor zone urbane.

Criterii de evaluare a calității vizuale oferite de vegetația lemnoasă

În elaborarea unui studiu privind impactul vegetației lemnoase asupra calității peisajului urban, se pot utiliza următoarele criterii:

- Compoziția și diversitatea speciilor – varietatea tipurilor de arbori și arbuști influențează dinamismul peisajului, cu efecte evidente în percepția vizuală a spațiului;
- Armonia cu mediul construit – relația dintre vegetația existentă și elementele arhitecturale trebuie să fie una de completare și contrast estetic bine controlat;
- Structura verticală și volumul vegetației – înălțimea, densitatea și forma coronamentului determină gradul de deschidere sau de intimitate al spațiului urban;
- Cromatica sezonieră – schimbările de culoare în funcție de anotimp contribuie la variația estetică și la percepția pozitivă a mediului urban.

Tipologii de vegetație lemnoasă și efectele vizuale în Arad

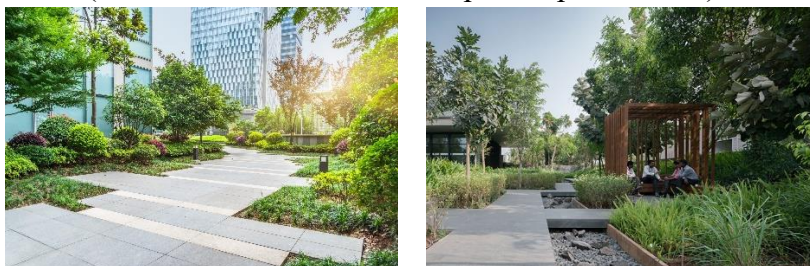
Orașul Arad dispune de o rețea verde cu potențial peisagistic important, însă cu o distribuție și compoziție eterogenă. Exemple semnificative:

- Parcul Mihai Eminescu – vegetație matură cu arbori de mari dimensiuni (platan, stejar, frasin) ce oferă un peisaj clasic, stabil și profund identitar;
- Scuarurile centrale – dominate de specii ornamentale și arbuști tunși, cu efect vizual static;
- Malurile Mureșului – vegetație lemnoasă spontană, care oferă un peisaj dinamic, cu valoare ecologică.

Direcții moderne de cercetare și aplicare

În studiile recente de peisagistică urbană, se pune tot mai mult accent pe:

- Peisaje secvențiale – planificarea vegetației pentru a oferi o experiență vizuală coerentă și variată pe măsură ce utilizatorul parcurge spațiul;
- Principiul „green framing” – utilizarea arborilor pentru a încadra vizual elemente de interes (monumente, clădiri istorice, puncte panoramice);

Fig. 3 Utilizarea principiul „green framing” în amenajările peisagistice

- Designul cu accent sezonier – alegerea speciilor cu frunziș decorativ, flori sau fructe colorate pentru un efect vizual variabil pe tot parcursul anului;
- Regenerarea vegetației îmbătrânite – înlocuirea treptată a arborilor senescenti cu specii autohtone sau decorative adaptate climatic.

Bibliografie:

1. Bell, S. (2003). *Elements of Visual Design in the Landscape*. Routledge.
2. Kaplan, R. & Kaplan, S. (1989). *The Experience of Nature: A Psychological Perspective*. Cambridge University Press.
3. Lynch, K. (1960). *The Image of the City*. MIT Press.
4. Simonds, J. O. (1998). *Landscape Architecture: A Manual of Site Planning and Design*. McGraw-Hill.
5. European Environment Agency (2020). *Green Infrastructure and Urban Design*.
6. Ulrich, R. S. (1984). View Through a Window May Influence Recovery from Surgery. *Science*, 224(4647), 420–421.
7. Ghid de bune practici pentru spațiile verzi urbane – Ministerul Mediului, România, 2018.